

Zarządzanie kryzysowe

Termin **kryzys** pochodzi z greckiego **krino** i oznacza wybór, decydowanie, zmaganie się, walkę, w której konieczne jest działanie pod presją czasu.

Od początku swego istnienia mamy do czynienia z sytuacjami kryzysowymi. Są one wywołane zdarzeniami losowymi, niepowodzeniami osobistymi oraz porażkami życiowymi.

Zachowań człowieka nie można w pełni kontrolować i przewidzieć. Możemy jednak ograniczyć sytuacje wywołujące "kryzys" oraz minimalizować jego skutki. Jednakże nie da się ich wyeliminować do końca. Pamiętać musimy, że "kryzys" jest zjawiskiem szczególnym, występującym w ramach ogólnego, czasami bardzo długiego procesu zmian występujących wokół nas. Jest on częścią życia, dotyczy nas wszystkich, co ważne jest spodziewany, a nawet pożądaný. Wymaga od nas zmian i podejmowania nowych wyzwań i zadań.

Kiedy zdarzenie nosi znamiona sytuacji kryzysowej - cechy **kryzysu**:

- zaskoczenie
- deficyt informacji
- spóźnione reakcje
- wzrastająca liczba zdarzeń
- utrata kontroli nad sytuacją
- zagrożenie ważnych interesów
- wzrost napięcia psychicznego
- zbiorowa panika

Zarządzanie kryzysowe to działalność organów administracji publicznej będąca elementem kierowania bezpieczeństwem narodowym, która polega na zapobieganiu sytuacjom kryzysowym, przygotowaniu do przejmowania nad nimi kontroli w drodze zaplanowanych działań, reagowaniu w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych oraz na odtwarzaniu infrastruktury lub przywróceniu jej do pierwotnego charakteru.

SPOSOBY POSTĘPOWANIA PODCZAS WYSTĘPOWANIA SYTUACJI KRYZYSOWYCH **SZKOLENIE RADY PEDAGOGICZNEJ MSP SANOK – 28.05.2010 r.**

Zarządzanie kryzysowe, jako system organizacyjno - funkcjonalny jest niezbędne do poprawnego zapewnienia bezpieczeństwa ludziom w sytuacjach stwarzających zagrożenie życia, mienia oraz środowiska i powinno obejmować wszystkie poziomy zarządzania państwem. W dobie rozwijającej się demokracji jedną z ważniejszych funkcji współczesnego państwa jest zapewnienie obywatelom podstawowych warunków ochrony przed potencjalnymi i realnymi niebezpieczeństwami.

Budowa systemu zarządzania kryzysowego powinna opierać się na zasadach:

- prymatu układu terytorialnego
- jednoosobowego kierownictwa i odpowiedzialności
- kierowania i ponoszenia odpowiedzialności przez jednoosobowe organy sprawujące władzę administracji ogólnej
- adekwatności
- powszechności
- oddzielania systemu gotowości cywilnej od systemu gotowości militarnej, przy jednoczesnym zapewnieniu kompatybilności ich współdziałania

Zarządzanie kryzysowe przebiega w następujących fazach:

- zapobiegania
- przygotowania
- reagowania
- odbudowy

Faza zapobiegania polega na eliminowaniu lub redukowaniu prawdopodobieństwa wystąpienia sytuacji kryzysowej albo ograniczania jej skutków.

SPOSOBY POSTĘPOWANIA PODCZAS WYSTĘPOWANIA SYTUACJI KRYZYSOWYCH **SKOLENIE RADY PEDAGOGICZNEJ MSP SANOK – 28.05.2010 r.**

Faza przygotowania polega na zaplanowaniu sposobów reagowania w przypadku określonych sytuacji kryzysowych, a także na podjęciu działań mających na celu powiększenie zasobów sił i środków niezbędnych do skutecznego reagowania.

Faza reagowania polega na podejmowaniu przedsięwzięć zmierzających do zahamowania rozwoju sytuacji kryzysowej, udzielania pomocy poszkodowanym oraz do ograniczenia zniszczeń i strat.

Faza odbudowy polega na przywracaniu (poprawie) stanu z przed sytuacji kryzysowej. Zespoły podejmują działania mające na celu przywrócenie zdolności reagowania, odbudowę zapasów służb ratowniczych oraz odtworzenie kluczowej dla funkcjonowania państwa infrastruktury telekomunikacyjnej, energetycznej, paliwowej, transportowej i dostarczania wody.

Zadania z zakresu zarządzania kryzysowego, w poszczególnych jego fazach, realizowane są odpowiednio przez:

- gminne zespoły reagowania
- powiatowe zespoły reagowania kryzysowego
- wojewódzkie zespoły reagowania kryzysowego
- Rządowy Zespół Koordynacji Kryzysowej

Zagrożenia i sposoby zachowania

Niebezpieczeństwo jest nam na ogół znane tylko z przekazów telewizyjnych lub relacji prasowych - nie towarzyszy nam na co dzień. Jednak każdy z nas narażony jest na ryzyko wystąpienia niepożądanych zdarzeń zagrażających zdrowiu i życiu. Dopiero w chwili, gdy pojawi się zagrożenie uświadamiamy sobie, jak ważne jest wcześniejsze przygotowanie się na wypadek katastrofy lub klęski żywiołowej. Dlatego, im lepiej przygotowujemy się na nadejście potencjalnego niebezpieczeństwa, tym jego skutki są mniejsze, a sam żywioł łatwiejszy do opanowania.

Jak się przygotować na wypadek katastrofy lub klęski żywiołowej?

- **POWÓDŹ**

WODA - jeden z najgroźniejszych żywiołów, który powoduje największe statystycznie straty ludzkiego dobytku. Doświadczenia ostatnich lat dowodzą, że zagrożenie powodzią może wystąpić praktycznie wszędzie. Groźne są nie tylko duże rzeki, ale także intensywne opady oraz niewielkie ciekły wodne.

Przygotuj się do powodzi, zanim ona Ciebie zaskoczy!!!

- podstawowe pojęcia związane z zagrożeniem powodziowym:
 - *Pogotowie przeciwpowodziowe - wprowadza się, gdy poziom wody w rzece wzrasta do poziomu ostrzegawczego i według prognoz będzie się podnosić*
 - *Alarm powodziowy - ogłasza się, gdy poziom wody zbliża się do stanu alarmowego lub go przekracza, a prognozy przewidują dalszy jego wzrost*
- nie planuj budowy w miejscu, o którym wiadomo, że położone jest na terenie zagrożonym zalaniem ze strony pobliskiego zbiornika lub ciekły wodnego
- zorientuj się w urzędzie gminy (miasta) czy mieszkasz na terenie zagrożonym powodzią i czy Twój dom położony jest powyżej czy poniżej powodziowych poziomów wody. Pomoże Ci to ocenić ryzyko.
- Dowiedz się jak zabezpieczyć miejsce Twojego zamieszkania przed powodzią
- Ubezpiecz mienie na wypadek powodzi, co pozwoli przynajmniej częściowo zrekompensować straty nią spowodowane
- Przechowuj polisy ubezpieczeniowe, dokumenty, wartościowe przedmioty w bezpiecznym miejscu
- Naucz domowników sposobu odłączania zasilania w energię elektryczną oraz odcinania dopływu gazu
- Zgromadź materiały i podstawowe narzędzia budowlane, przydatne do zabezpieczenia budynku przed niewielkim zagrożeniem powodziowym (worki, piasek, folia plastikowa, gwoździe)

Po ogłoszeniu stanu pogotowia lub alarmu a także w czasie powodzi:

- Nasłuchuj komunikatów radiowych i telewizyjnych na temat pogody, stanu wód i rozwijającej się sytuacji powodziowej.
- Stosuj się do zaleceń, przekazywanych przez lokalne władze odnośnie sposobu postępowania.

SPOSOBY POSTĘPOWANIA PODCZAS WYSTĘPOWANIA SYTUACJI KRYZYSOWYCH **SZKOLENIE RADY PEDAGOGICZNEJ MSP SANOK – 28.05.2010 r.**

- W części budynku nie narażonej na zalanie przygotuj zapasy umożliwiające przetrwanie; napełnij czystą wodą wanny i inne możliwe zbiorniki.
- Przenieś cenne przedmioty i wyposażenie domu na wyższe kondygnacje budynku; przygotuj się do ewentualnej ewakuacji.

• POŻAR

• WICHURY

• MROZY I ZAMIECIE ŚNIEŻNE

• BURZA

• UPAŁY

• WYPADKI Z NIEBEZPIECZNYMI SUBSTANCJAMI CHEMICZNYMI

OGIEŃ - rozprzestrzenia się szybko i najczęściej nie ma czasu na zabranie kosztownych rzeczy czy telefonowanie. Po 2 minutach ogień może stać się groźny dla życia. W ciągu 5 minut cały dom może stanąć w płomieniach.

Wysoka temperatura i dym są tak samo niebezpieczne jak płomienie. Zachłyśnięcie się bardzo gorącym powietrzem może spowodować poparzenie płuc.

Pożar wytwarza trujące gazy, które mogą zakłócić orientację człowieka i spowodować osłabienie czynności ruchowych oraz ospałość.

Nie dopuść do powstania pożaru!!!

- ostrożnie używaj zastępczych źródeł grzewczych (np. przenośne grzejniki elektryczne, gazowe, piecyki na drewno i węgiel)
- nie używaj kuchenki gazowej do ogrzewania
- utrzymuj w stałej technicznej sprawności instalację elektryczną, przedłużacze, kable, gniazdka, instalację gazową, przewody kominowe i wentylacyjne
- nie umieszczaj grzejników elektrycznych, kuchenek mikrofalowych i innych urządzeń elektrycznych pobierających dużą moc w pobliżu firan i innych łatwopalnych materiałów
- nie używaj otwartego ognia (zapalniczek, świec, papierosów) w pobliżu łatwopalnych materiałów
- nie gromadź i nie używaj wewnątrz budynku benzyn, paliw, nafty itp.
- zaopatrz mieszkanie w podręczny sprzęt gaśniczy i naucz rodzinę posługiwać się nim
- zainstaluj w miarę możliwości wykrywacze dymu
- naucz dzieci jak informować o pożarze przez telefon

SPOSOBY POSTĘPOWANIA PODCZAS WYSTĘPOWANIA SYTUACJI KRYZYSOWYCH **SKOLENIE RADY PEDAGOGICZNEJ MSP SANOK – 28.05.2010 r.**

W czasie powstania pożaru:

- Zaalarmuj niezwłocznie, przy użyciu wszystkich dostępnych środków osoby będące w strefie zagrożenia i wezwij straż pożarną.
- Przystąp niezwłocznie, przy użyciu miejscowych środków gaśniczych do gaszenia pożaru i niesienia pomocy osobą zagrożonym w przypadku koniecznym przystąp do ewakuacji ludzi i mienia.
- Jeśli ubranie pali się na Tobie zatrzymaj się, połóż na ziemi i obracaj do chwili zduszenia ognia, ucieczka powoduje tylko zwiększenie płomienia.
- Nie gaś urządzeń elektrycznych wodą mogą być pod napięciem.
- Jeśli musisz wyjść przez pomieszczenie zadymione, to zakryj usta i nos ręcznikiem, okryj się czymś nie palnym lub mokrym kocem i przemieszczaj się tuż przy podłodze.

SILNE WIATRY I HURAGANY - występują powodowane najczęściej szybko przemieszczającymi się aktywnymi niżami. Najgroźniejszą formę przyjmują one w okresie wiosennym i jesiennym.

WICHURY - wiatry wiejące z prędkością 75km/h. W Polsce występujące coraz częściej. Mogą powodować uszkodzenia budynków, łamać i wyrwać drzewa z korzeniami oraz paraliżować transport.

HURAGANY - wiatry wiejące z prędkością powyżej 120 km/h. Powodują rozległe spustoszenia w strefie swojego oddziaływania.

Przed nadejściem wichury:

- słuchaj prognozy pogody oraz komunikatów podawanych przez rozgłośnie radiowe i telewizyjne
- sprawdź, czy poszycie na dachu jest solidnie przymocowane
- uprzątnij z obejścia przedmioty, które mogłyby narobić szkód w przypadku porwania ich przez wiatr
- pozamykaj zwierzęta oraz odpowiednio zabezpiecz pomieszczenia, w których się znajdują
- upewnij się, czy Twoje radio i latarka działają jak należy
- sprawdź stan apteczki pierwszej pomocy

W czasie silnych wiatrów:

- zachowaj spokój i nie wychodź na zewnątrz, jeśli nie jest to absolutnie konieczne.
- Jeśli znajdziesz się poza domem, pozostań tam gdzie jesteś, dopóki wichura nie przejdzie.
- Nie zatrzymuj się pod drzewami i trakcjami elektrycznymi; nie spaceruj pod balkonami. Słuchaj komunikatów radiowych i telewizyjnych oraz przestrzegaj w nich przekazywanych zasad zachowania się.

SPOSOBY POSTĘPOWANIA PODCZAS WYSTĘPOWANIA SYTUACJI KRYZYSOWYCH **SZKOLENIE RADY PEDAGOGICZNEJ MSP SANOK – 28.05.2010 r.**

ODMROŻENIE - jest skutkiem oddziaływania zimna (choć nie koniecznie mrozu). W wyniku odmrożenia mogą wystąpić trwałe uszkodzenia najbardziej narażonych na odmrożenie części ciała. Typowymi objawami tego urazu są: znaczne wychłodzenie, zaczerwienienie, utrata czucia oraz błądność palców nóg, nosa, małżowin usznych.

WYCHŁODZENIE - jest stanem, gdy temperatura wewnętrzna ciała spada poniżej -35°C . Objawami wychłodzenia są zaburzenia świadomości - do śpiączki włącznie, powolna mowa, poczucie wyczerpania, zaburzenia mowy, senność.

Jeśli u kogoś podejrzewane jest wystąpienie odmrożenia lub wychłodzenia - rozpocznij powolne ogrzewanie osoby. Zdejmij przemarznięte ubranie, ułóż osobę na suchej tkaninie i okryj całe ciało kocem, folią aluminiową - ogrzewaj go własnym ciałem.

SILNY WIATR - w połączeniu z temperaturą powietrza tylko nieco poniżej 0°C może mieć taki sam skutek, jak stojące powietrze o temperaturze poniżej -30°C . Może być to przyczyną odmrożenia i wychłodzenia organizmu.

Nie uznawaj pochopnie osoby wyziębionej za zmarłą, przed próbą reanimacji. Przy odmrożeniach kończyn zanurz je w letniej wodzie o temperaturze ciała zdrowego człowieka. Na inne części ciała nakładaj ciepłe (nie gorące) okłady.

Nie podawaj alkoholu osobie dotkniętej odmrożeniem lub wychłodzeniem, w szczególności gdy nie ma możliwości zapewnienia jej ciepłego schronienia.

Unikaj podawania kawy - ze względu na zawartość kofeiny, nie podawaj żadnych leków bez dodatkowych wskazań.

Badź przygotowany na wystąpienie śnieżyc, zawiei i zamieci:

- w czasie opadów pozostań w domu
- słuchaj komunikatów radiowych i telewizyjnych
- jeśli musisz wyjść na zewnątrz, ubierz się w ciepłą odzież wielowarstwową
i powiadom kogokolwiek o docelowym miejscu podróży oraz przewidywanym czasie dotarcia na miejsce przeznaczenia
- zachowaj ostrożność poruszając się po zaśnieżonym i oblodzonym terenie, zwróć uwagę na zwisające sople, zwały śniegu na dachach budynków
- oszczędzaj zapasy energii poprzez stopniowe obniżenie temperatury w domu
i okresowe wyłączenie ogrzewania w niektórych pomieszczeniach

PODRÓŻOWANIE W ZIMIE:

Pamiętaj, że jedną z wielu przyczyn ofiar śmiertelnych w zimie jest niewłaściwe przygotowanie pojazdu do sezonu zimowego oraz brak znajomości postępowania na wypadek unieruchomienia pojazdu lub zabłądzenia podczas podróżowania.

- jeśli musisz wyruszyć w podróż, nie podróżuj samotnie, informuj innych o swoim planie podróży. Używaj głównych dróg, unikaj bocznych dróg i skrótów
- przygotuj swój samochód do zimy; trzymaj "zimowy zestaw" w bagażniku swojego samochodu
- jeśli znajdziesz się na bezludnych obszarach leśnych lub rolnych, rozepnij dużą płachtę, najlepiej jaskrawą, na śniegu by zwrócić uwagę ratowników, co pewnie czas dawaj sygnały światłami i klaksonem
- jeśli śnieg uwięzi Cię w twoim samochodzie:
 - zjedź z głównego pasa,
 - włącz migające światła alarmowe i wywieś jaskrawą tkaninę na antenie samochodu lub przez okno,
 - pozostań w samochodzie,
 - bądź ostrożny nie nadużywaj akumulatora.

Bądź przygotowany na wystąpienie burzy:

- Ubezpiecz swoje mieszkanie, dom, samochód, zwierzęta gospodarskie, uprawy polowe od skutków burzy,
- Przygotuj swoje mieszkanie (zabezpiecz rynny i inne części budynku, lampy i inne urządzenia, które mogą ulec zniszczeniu),
- Sprawdź drożność studzienek kanalizacyjnych i rowów.

Podczas burzy:

- Jeśli spotka Cię burza z dala od domu, znajdź bezpieczne schronienie i pozostań w nim do czasu jego zakończenia.
- Jeśli jesteś w domu to pozamykaj okna i usuń z parterów i balkonów przedmioty, które mogą zagrażać przechodniom.
- Jeśli jesteś w samochodzie stań na poboczu i przeczekaj ulewę, unikaj zatrzymywania się pod drzewami, przewodami elektrycznymi itd.

Zbyt intensywny wysiłek w czasie gorącego dnia, spędzanie zbyt długiego czasu na słońcu albo zbyt długie przebywanie w przegrzonym miejscu może spowodować uraz termiczny. Aby móc skutecznie zapobiegać podobnym przypadkom, poznaj objawy i bądź gotów do udzielenia pierwszej pomocy w takich przypadkach. Uraz termiczny może przybrać postać oparzenia słonecznego lub przegrzania.

UPAŁ - intensywne oddziaływanie promieni słonecznych na nas i nasze otoczenie. Zjawisku temu towarzyszy wysoka temperatura powietrza, często przekraczająca 30°C.

SPOSOBY POSTĘPOWANIA PODCZAS WYSTĘPOWANIA SYTUACJI KRYZYSOWYCH **SZKOLENIE RADY PEDAGOGICZNEJ MSP SANOK – 28.05.2010 r.**

Objawami *oparzenia słonecznego* są zaczerwienienie i pieczenie skóry, możliwe swędzenie, gorączka, ból głowy

Pierwsza pomoc: weź chłodny prysznic, zmyj olejki (kremy). Miejsca oparzone polewaj dużą ilością zimnej wody. Jeśli na skórze występują pęcherze, zrób suchy, sterylny opatrunek i skorzystaj z pomocy medycznej.

- Objawy *przegrzania* są następujące: osłabienie, zawroty głowy, pragnienie, nudności i wymioty, kurcze mięśni (zwłaszcza nóg i brzucha), utrata przytomności.

Pierwsza pomoc: połóż poszkodowaną osobę w chłodnym miejscu (nogi unieś na wysokość 20-30 cm). Poluzuj ubranie. Użyj zimnej mokrej tkaniny jako okładu do obniżenia temperatury ciała. Podawaj do picia wodę z solą, jeśli wystąpią nudności odstaw wodę; jeśli występują wymioty, szukaj natychmiastowej pomocy medycznej.

W przypadku utraty przytomności przy wyczuwalnym oddechu i tętnie, ułóż poszkodowanego na boku.

Bądź przygotowany na wystąpienie gwałtownego ocieplenia:

- ogranicz do minimum przebywanie na słońcu zwłaszcza w okresie najintensywniejszego działania jego promieni
- utrzymuj chłodne powietrze wewnątrz pomieszczenia, stosując żaluzje w drzwiach i oknach
- spożywaj lekkie posiłki i regularnie pij duże ilości wody
- noś okrycia głowy i lekką o jasnych kolorach odzież
- ogranicz przyjmowanie napojów alkoholowych

Podczas suszy:

- Zmniejsz zużycie wody. Podlewanie trawników i mycie samochodów marnotrawi wodę. Gdzie tylko możliwe, używaj wielokrotnie tej samej wody.

Na skutek nieprzewidzianych **awarii, katastrof lub klęsk żywiołowych** może nastąpić zagrożenie naturalnego środowiska człowieka, zagrożenie zdrowia lub życia mieszkańców spowodowane przez obiekty stałe (zakłady chemiczne, składnice, magazyny) lub ruchome (cysterny samochodowe i kolejowe).

SPOSOBY POSTĘPOWANIA PODCZAS WYSTĘPOWANIA SYTUACJI KRYZYSOWYCH **SZKOLENIE RADY PEDAGOGICZNEJ MSP SANOK – 28.05.2010 r.**

Przed awarią:

- zabezpiecz się w podręczne środki ochrony dróg oddechowych, przetrzymuj je w ogólnodostępnym miejscu
- bądź przygotowany na ewakuację, może ona potrwać kilka godzin a nawet kilka dni
- pamiętaj, że pojazdy samochodowe przewożące substancje niebezpieczne są oznakowane pomarańczowymi prostokątnymi tablicami z czarnymi napisami cyfrowymi określającymi rodzaj niebezpiecznej substancji wg międzynarodowych oznaczeń, umieszczonymi z tyłu i przodu pojazdu

Podczas awarii:

- Przebywając w miejscu, w którym nastąpiła awaria połączona z uwolnieniem się jakichkolwiek toksycznych środków należy zachować spokój, przeciwdziałać panice i lękowi, zatelefonuj do straży pożarnej, gdy jesteś świadkiem wypadku.
- Gdy znajdujesz się w samochodzie zamknij okna i włącz wentylację. Chroń drogi oddechowe poprzez wykonanie filtra ochronnego z dostępnych Ci materiałów i osłon nimi drogi oddechowe.
- Stosuj się do zaleceń i informacji przekazywanych w komunikatach.
- Wyłącz urządzenia gazowe i elektryczne - gdy zostanie zarządzona ewakuacja.
- Gdy nie zdążyłeś opuścić mieszkania, przystąp niezwłocznie do uszczelniania okien, drzwi i otworów wentylacyjnych.

WYPADKI RADIOLOGICZNE

Mogą zdarzyć się wszędzie tam gdzie, materiały radioaktywne są używane, składowane lub transportowane. Takie wypadki mogą wydarzyć się w elektrowniach jądrowych, szpitalach, uniwersytetach, laboratoriach badawczych, w zakładach przemysłowych, na głównych drogach, liniach kolejowych.

SPOSOBY POSTĘPOWANIA PODCZAS WYSTĘPOWANIA SYTUACJI KRYZYSOWYCH **SZKOLENIE RADY PEDAGOGICZNEJ MSP SANOK – 28.05.2010 r.**

Wypadki radiologiczne są niebezpieczne z powodu szkodliwego oddziaływania niektórych typów promieniowania na komórki ciała. Im dłużej dana osoba jest narażona na promieniowanie tym większe jest zagrożenie. Ludzie każdego dnia pochłaniają dawkę promieniowania np. ze słońca czy urządzeń domowych, takich jak: telewizory, kuchenki mikrofalowe oraz rentgenowskich urządzeń medycznych i dentystycznych.

Promieniowanie nie jest wykrywalne przez wzrok, węch ani przez żaden inny organ zmysłu. By zminimalizować skutki promieniowania musisz wiedzieć, że istnieją czynniki, które o tym decydują, a mianowicie:

Odległość - im jest większa pomiędzy Tobą, a źródłem promieniowania tym mniejszą dawkę promieniowania otrzymasz.

Ostłona - im bardziej ciężkie i gęste materiały pomiędzy Tobą, a źródłem promieniowania tym lepiej.

Czas - większość zdarzeń radioaktywności stosunkowo szybko traci natężenie promieniowania. Ograniczenie czasu przebywania w zasięgu zagrożenia zmniejszy pochłoniętą dawkę promieniowania.

Podczas wydarzenia:

- Zachowaj spokój, nie wszystkie wypadki związane z wydostaniem się substancji promieniotwórczych są dla Ciebie niebezpieczne.
- Nasłuchuj w radiu i telewizji oficjalnych komunikatów, jeśli jest to zalecane pozostań w domu.
- Bądź przygotowany do ewakuacji lub schronienia się na dłuższy czas w swoim domu.
- Przechowuj żywność w szczelnych pojemnikach lub w lodówce.
- Gdy powracasz do miejsca schronienia z zewnątrz spłucz i zmień odzież oraz obuwie, dokładnie umyj całe ciało, włóż rzeczy noszone na zewnątrz do plastikowej torby i szczelnie ją zamknij.

KATASTROFY DROGOWE, KOLEJOWE, BUDOWLANE

- **KATASTROFY DROGOWE** - nieustanna rozbudowa sieci dróg i różnorodność przewożonych ładunków zwiększają zagrożenie wystąpienia katastrofy i wypadku drogowego.
 - Powszechność motoryzacji nakłada na obywateli obowiązek znajomości podstawowych zasad i czynności do wykonywania w razie wystąpienia katastrofy drogowej lub wypadku.
 - Jeśli jesteś świadkiem wypadku drogowego to zabezpiecz miejsce zdarzenia; w odpowiedniej odległości ustaw trójkąty ostrzegawcze, pojazd musi mieć włączone światła awaryjne i postojowe; wezwij służby ratownicze i policję; nie trać czasu i udziel pomocy rannym.
- **KATASTROFY KOLEJOWE** - występują stosunkowo rzadko. Jednak olbrzymia ilość przewożonych pasażerów, wielkość i różnorodność niebezpiecznych ładunków zwiększają skalę i rozmiar zagrożeń, które w równej mierze mogą dotknąć pasażerów miejscowości w pobliżu szlaków kolejowych.

Do podstawowych zasad należy:

- powiadomienie służb ratowniczych;
 - udzielenie pomocy lżej poszkodowanym, gdy nie ma innych zagrożeń;
 - jeśli jest podejrzenie wycieku niebezpiecznej substancji lub wybuchu to oddalić się jak najszybciej
-
- **KATASTROFY BUDOWLANE - najczęściej powodowane są wadami konstrukcyjnymi i technologicznymi, wybuchami gazu, uszkodzeniami górniczymi.**
 - Opuszczając dom (mieszkanie) wyłącz instalację gazową, elektryczną, wodną;
 - Zabierz ze sobą ważne dokumenty, żywność, odzież, pieniądze.
 - Gdy nie masz możliwości opuszczenia domu - wywieś w oknie białe prześcieradło lub obrus jako znak dla ratowników, że potrzebujesz pomocy.
 - Gdy jesteś unieruchomiony (przysypany) nawołuj pomocy, stukaj w lekkie elementy metalowe - ułatwisz ratownikom Twoją lokalizację.

SPOSOBY POSTĘPOWANIA PODCZAS WYSTĘPOWANIA SYTUACJI KRYZYSOWYCH **SZKOLENIE RADY PEDAGOGICZNEJ MSP SANOK – 28.05.2010 r.**

• **EPIDEMIE**

W celu uniknięcia skutków zagrożeń epidemiologicznych wynikających z różnych przyczyn, obywatel powinien:

- przestrzegać podstawowych zasad higieny
- nie spożywać żywności z niepewnych źródeł
- unikać kontaktu z chorymi na choroby zakaźne
- w razie wątpliwości zgłosić się do lekarza
- przestrzegać terminów szczepień ochronnych
- ograniczyć kontakty bezpośrednie ze zwierzętami
- przestrzegać zaleceń zawartych w ogłoszeniach i komunikatach

EWAKUACJA - to natychmiastowa konieczność przemieszczania ludności z rejonów, w których wystąpiło bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia. W tej sytuacji władze lokalne (organizatorzy ewakuacji) przez środki masowego przekazu lub radiowozy straży pożarnej i policji powiadomią Cię o sposobach jej przeprowadzenia.

Faza przygotowania:

- planowanie działalności w zakresie realizacji zadań obrony cywilnej z zakresu ewakuacji ludności w czasie zapobiegania i likwidacji nadzwyczajnych zagrożeń
- organizowanie szkolenia i ćwiczeń obrony cywilnej oraz szkolenia ludności w zakresie powszechnej samoobrony
- opracowanie komunikatów (ulotek) dotyczących zasad zachowania się ludności w przypadku wystąpienia zagrożeń oraz nawiązanie współpracy z mediami celem ich wykorzystania w szkoleniu w zakresie samoobrony ludności oraz w czasie akcji do ogłaszania komunikatów

Faza gotowości:

- kierowanie przygotowaniem ewakuacji ludności oraz akcji ratunkowych i udzielania pomocy poszkodowanym, a także organizowanie i koordynowanie prowadzenia tych działań
- sprawdzanie i przygotowanie odpowiednich pomieszczeń warunków bytowych, pomocy lekarskiej i społecznej dla osób podlegających ewakuacji
- sprawdzanie środków transportowych, niezbędnych do prowadzenia ewakuacji oraz akcji ratunkowych

SPOSOBY POSTĘPOWANIA PODCZAS WYSTĘPOWANIA SYTUACJI KRYZYSOWYCH **SZKOLENIE RADY PEDAGOGICZNEJ MSP SANOK – 28.05.2010 r.**

- sprawdzanie wykorzystania pozostających w dyspozycji zakładów pracy pojazdów, maszyn, urządzeń, sprzętu i środków materiałowych do realizacji zadań OC oraz decydowanie w razie potrzeby o ich wykorzystaniu

Faza reagowania:

- organizacja ewakuacji ludności i uruchomienie łączności dla potrzeb kierowania akcjami ratowniczymi i na potrzeby systemów organizacyjno-technicznych w porozumieniu z pozostałymi jednostkami administracyjnymi realizującymi zadania ewakuacji ludności

- prowadzenie dziennika zdarzenia, zapewnienie obsługi sztabowej pracy zespołu

- wykorzystanie świadczeń osobistych i rzeczowych dla potrzeb OC

- udział w pracach zespołu zgodnie z przyjętą koncepcją kierowania w sytuacji kryzysowej

Faza odbudowy:

- przeprowadzenie analizy zdarzenia i prowadzonych działań na podstawie posiadanych w zespole dokumentów

- opracowanie raportu końcowego - na podstawie raportów opracowanych przez członków zespołu oraz wniosków i szczególnych utrudnień w prowadzeniu działań, przygotowanie posiedzenia zespołu poświęconego analizie zdarzenia i prowadzonych działań oraz skutków finansowych.

O wszystkich zdarzeniach, mających istotne znaczenia dla bezpieczeństwa ludzi informuj służby dyżurne:

- Straży Pożarnej,
- Policji,
- Pogotowia energetycznego,
- Pogotowia gazowego,

i inne.

DZIĘKUJĘ ZA ZAPOZNANIE SIĘ Z TEKSTEM